

Kokouspöytäkirja 4

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: keskiviikkona 6.5.2020, klo 12:30-15.30

Paikka: Skype

Osallistujat:

Riitta Rönn, pj.
Ilkka Heikkinen, varapj.

Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Jari Salila
Anna-Rosa Asikainen
Arja Halinen
Tiina Vuoristo
Aleksi Lehikoinen
Heidi Lettojärvi
Eero Melantie
Minna Mättö
Petteri Tolvanen
Anne Raunio
Vilppu Talvitie
Tiina Lovisa Solbär
Tapani Veistola
Maija Neva
Karoliina Anttonen
Pasi Kallio, siht.
Johanna Korpi, siht.

Oikeusministeriö (osan aikaa)
Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Metsähallitus
Metsäteollisuus ry
Luonnontieteellinen keskusmuseo
Elinkeinoelämän keskusliitto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kuntaliitto
WWF-Suomi
Suomen ympäristökeskus
Maa- ja metsätalousministeriö
Saamelaiskäräjät
Suomen luonnonsuojeluliitto
Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön osasto
Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Läsnä:
Esko Hyvärinen
Pia Kärki
Janne Kotiaho
Leif Schulman
Aino Juslén
Jorma Jantunen

Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Jyväskylän yliopisto (kohdissa 1-5)
Luonnontieteellinen keskusmuseo (kohdissa 1-5)
Luonnontieteellinen keskusmuseo
Suomen ympäristökeskus

1. Kokouksen avaus, lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn, YM
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, kooste ja johtopäätelmät, YM

Hallitussihteeri Pasi Kallio esitteli edellisessä kokouksessa (7.4.2020) käsitellyn teeman ”Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen” koosteen ja johtopäätelmät jatkovalmisteluun kokouksen jälkeen saatujen kirjallisten kommenttien pohjalta. Kokouksessa esillä olleisiin ehdotuksiin oli tehty kommenttien johdosta joitakin täsmennyksiä. Ehdotuksista käytiin vielä tiivis keskustelu.

Osa alustavista ehdotuksista sai laajaa kannatusta, mutta osin projektiryhmän näkemykset myös jakoutuivat. Useissa puheenvuoroissa ehdotuksia pidettiin hyvinä ja oikeansuuntaisina, kun taas joihinkin ehdotuksiin suhtauduttiin osin vastustavasti ja varauksellisesti. Eniten kritiikkiä aiheutti ilmastonmuutokseen sopeutumisen lisääminen lain tavoitteisiin sekä luonnonsuojelualueiden perustamisedellytyksiin. Suuri osa ehdotuksista sai kuitenkin positiivista palautetta, ja niitä kannatettiin.

Puheenjohtaja totesi, että lähtökohtaisesti ehdotusten valmistelua jatketaan esitetyn alustavan ehdotuksen pohjalta, vaikka kaikki ehdotukset eivät ole saaneet yksimielistä kannatusta. Korostettiin, että kyse on vielä alustavista muutostarpeista ja -ehdotuksista, joita tarkennetaan ja täsmennetään valmistelussa nyt saadut kommentit huomioiden. Projektin jäsenten kirjalliset kommentit ovat osa säädösvalmistelun asiakirja-aineistoa. Muutosehdotuksiin palataan tarkemmin pykälien tarkastelun yhteydessä.

4. Luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnin päivityksen tilanne, Jorma Jantunen, SYKE

Jorma Jantunen esitteli luonnonsuojelulain toimivuusarvioinnin (2010) päivitystä, joka valmistuu toukokuun 2020 loppuun mennessä. Arvioinnissa on todettu, että valtaosa vuoden 2010 toimivuusarvioinnissa esitetyistä näkökohdista ja suosituksista on edelleen ajankohtaisia, mutta osa niistä on jo toteutettu. Päivityksessä korostui esimerkiksi ekologisten prosessien huomioon ottaminen ja laissa jo olevien keinojen tehostamistarve. Toimivuusarvioinnin päivitys ja sen suositukset otetaan jatkovalmistelussa huomioon.

5. Teematarkastelu: Lajien suojelun vahvistaminen

- a. Suomen lajien uhanalaisuus, Esko Hyvärinen, YM
- b. Lajien suojelun vahvistamisen tarpeet, Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto
- c. Lajien geneettisen monimuotoisuuden suojelun tarpeet sekä lajien suojelun tiedonhallinnan haasteet ja mahdollisuudet, Aino Juslén ja Leif Schulman, Luonnontieteellinen keskusmuseo
- d. Alustavat muutosehdotukset ja –tarpeet luonnonsuojelulaissa, YM

Esitys: keskustelu ja alustavat linjaukset

Esko Hyvärinen kävi tiiviisti läpi lajien nykytilanteen ja totesi uhanalaistumiskehityksen jatkuneen. Janne Kotiaho esitteli lajien suojelun kansainvälistä kehityssuuntaa, joka on tutkimustiedon perusteella huolestuttava. Lisäksi hän nosti esiin joitakin luonnonsuojelulain täsmennystarpeita. Leif Schulman kävi läpi lajien suojelun tiedonhallintaan liittyviä haasteita ja nosti esiin tarpeen säätää asiasta uudessa laissa. Aino Juslén nosti esiin geneettisen monimuotoisuuden erityispiirteet ja tarpeen kiinnittää asiaan nykyistä lakia enemmän huomiota. Yhteenvetona esityksistä voidaan todeta, että lajien uhanalaistumiskehitys on jatkunut, mikä edellyttää sekä lainsäädännön että lajitiedon hallinnan kehittämistä.

Tämän jälkeen Johanna Korpi esitteli alustavat ehdotukset lajisuojelun kehittämiseksi. Ehdotusten valmistelussa on hyödynnetty erityisesti Luonnonsuojelulainsäädännön toimitusarviointia (SY 27/2010) ja valmisteilla olevaa arvioinnin päivitystä sekä OTT Minna Pappilan Luonnonsuojelulain lajisuojelun uudistamistarpeet –selvitystä vuodelta 2013. Näiden lisäksi lajien suojelun nykytilaa ja ehdotusten taustoja

on selvitetty Suomen lajien uhanalaisuutta koskevassa Suomen lajien punaisessa kirjassa vuodelta 2019 ja uhanalaisten lajien suojelun toimintaohjelmassa (SY 2/2017). Ehdotukset ovat kokousaineiston liitteenä. Jäsenillä on myös mahdollisuus kommentoida ehdotuksia kirjallisesti kokouksen jälkeen 14.5.2020 mennessä.

Ehdotusten pohjalta käytiin tiivis keskustelu. Ehdotukset lajisuojelun vahvistamiseksi saivat kokouksessa sekä kannatusta että kritiikkiä. Valtaosa katsoi ehdotusten olevan lähtökohtaisesti perusteltuja, koska lajien uhanalaistumiskehitys edellyttää lainsäädännön vahvistamista. Keinovalikoiman monipuolistaminen ja esimerkiksi hoitotoimenpiteiden toteuttamista vahvistavien ehdotusten lisääminen saivat kannatusta. Ilmastonmuutoksen huomioon ottamisen ja uhanalaisten lajien oikeusvaikutusten lisääminen jakoivat näkemyksiä tässä vaiheessa selvemmin.

Todettiin, että kokouksen jälkeen toimitettavissa kirjallisissa kommentteissa jäsenet voivat tarkentaa näkemyksiään. Huomautettiin, että alustavat ehdotukset vaativat joka tapauksessa jatkovalmistelua, minkä vuoksi alustavat ehdotukset ja kommentit ovat tässä vaiheessa vielä yleisemmällä tasolla.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 3.6.2020 klo 12:00-15:00, teemana Luontotyyppien suojelun vahvistaminen. Kokous pidetään Skype-kokouksena.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30.